

Uluslararası Sosyal Bilimler Dergisi
International Journal of Social Sciences
ISSN 2548-0685 www.sobider.net

**Avustralya İle Yeni Zelanda'da Vatandaşlık Eğitimi: Karşılaştırmalı Bir
İnceleme**

Dr. Seyfettin Arslan

Özet:

Avustralya ve Yeni Zelanda Coğrafi Keşifler sonucunda Avrupa'nın keşfettiği önemli ülkelerdir. Keşifler sonrasında iki ülkenin toprakları yoğun bir şekilde Avrupalı nüfusla dolmaya başladı. Günümüze gelindiğinde iki ülke de aldığı bu göçler sonucunda farklı ırk, dil ve kültüre sahip topluluklara sahip olmuştur. Bu farklılıkları ortak bir gelecek etrafında birleştirmek için vatandaşlık eğitimi gelişmiş bu tip ülkelerde önemli bir işlev görmektedir. Bu araştırmanın amacı ise, siyasi, sosyal ve kültürel anlamda benzer özellikler taşıyan iki ülkenin "vatandaşlık eğitimi" karşılaştırarak değerlendirmektir. Araştırma Literatür incelemesi (derleme) modeliyle ele alınmıştır. Belirlenen yöntemle ülkelerin eğitim politikaları ve bu politikalar çerçevesinde tasarlanan vatandaşlık müfredatları incelenmiştir. Ortaya çıkan bulgular analiz edilerek iki ülkenin vatandaşlık eğitimlerinin benzer ve farklı noktaları belirlenmiştir.

Anahtar kelimeler: Vatandaşlık eğitimi, farklılık, göç.

**Citizenship Education in New Zealanda with Australia: A Comparative
Analysis**

Absract:

Australia and New Zealand are important countries that Europe has discovered as a result of Geographical Discoveries. After explorations, the territories of the two countries began to fill up with the European population intensively. When the two countries come together at the time of daylight, they have communities with different races, languages and cultures as a result of these migrations. Citizenship training is an important function in these types of countries, which have developed a common future to bridge these differences. The purpose of this research is to compare and contrast the "citizenship education" of two countries with similar characteristics in political, social and cultural terms. The research is based on literature review (compilation) model. Educational policies of countries and the citizenship curriculum designed in the framework of these policies have been examined in the determined way. The resulting findings were analyzed to identify similar and different points of citizenship training of the two countries.

Key words: Citizenship education, diversity, migration.

Giriş

Avustralya

Avustralya, güney yarımkürede yer alan bir ülkedir. Hint ve Pasifik Okyanusları arasında uzanır. Tüm bir kıtayı kaplayan tek ülkedir. Komşuları Endonezya, Doğu Timor, Papua Yeni Gine, Solomon Adaları, Vanuatu, Yeni Kaledonya ve Yeni Zelanda'dır. En küçük kıtanın büyük bir bölümü üzerinde kurulan bir devlet. Asya'nın güneydoğusuna doğru, Güney Yarımküresinde uzanır ve dünya milletleri arasında arazi bakımından altıncı sırada yer alır. 10°-44° güney enlemleri ile 112°-154° doğu boylamları arasında bulunur. Topluluğun dış arazileri; Papua'nın Avustralya kısmını 7,741,220 km² (6. büyük ülke) Avustralya antarktiki, Hind ve Pasifik okyanuslarında birçok adaları içine alır.

Avustralya, 8.617.930 km² karada, 80.920 km² sularda olmak üzere toplam 7.686.850 km²'lik bir alana kurulmuştur. Hiçbir ülkeyle kara sınırı yoktur. Çevresinde sadece 25.760 kilometrelik bir sahil şeridi vardır. Ülkenin toplam nüfusu 20,555,300 (53. sırada, 2006 yılı sayımı) kişidir.

Ülkenin Coğrafi Özellikleri

Avustralya, kıtaların yükseklik bakımından en düşük seviyede olanıdır. Arazinin % 94'ü deniz seviyesinden 660 metreden daha az yüksektir ve tepe meydana getirecek hiçbir zirve yoktur.

Avustralya'nın üç önemli fiziki bölgesinin en geniş olan batı platosu kıtanın yarısından fazlasını meydana getirir. Bölgenin çoğu deniz seviyesinin üstünde 500 m civarında uzanır. Fakat bazı yerlerde küçük dağ grupları, platonun genel seviyesinin üzerine yükselerek seyredir. En önemlileri batı sahili yakınında Hammersley dizisi ve kıtanın merkezindeki Macdonnel ile Musgrave sıra dağlarıdır. Platonun çoğu kuzeydeki büyük kum çölü ile güneydeki Victoria Çölünden ibarettir.

Avustralya'nın üçüncü önemli fiziki bölgesi doğu yaylaları veya Great Dividing Range'den meydana gelir. Bu bölge yaklaşık 4000 km kadar doğu kıyılarına paralel uzanır. Kıtanın asıl sulak yeri burasıdır. Bu bölge bir seri sıradağlar ve platolar ile önem kazanarak, Tasmanya Adasını da içine alır. En yüksek tepeler, 2.230 metreye kadar yükselen Kosciusko Dağı olup, Güney Avustralya Alplerindedir. Güney yaylaları sahilden dar bir ova ile ayrılırlar.

Avustralya İle Yeni Zelanda'da Vatandaşlık Eğitimi: Karşılaştırmalı Bir İnceleme

Toprak bakımından Rusya, Kanada, Çin, ABD ve Brezilya'dan sonra 6. en büyük ülkedir. Avustralya, dünyanın en büyük adası ve en küçük kıtasıdır. Yüzölçümü bakımından sıralandığında 6.büyük ülke olduğu görülür.

Nüfus

Avustralya, dünyanın nüfusça seyrek ülkelerinden biri olduğu halde, şehirlerinden iki tanesi Sydney 3.656.000 ve Melbourn 3.080.000 nüfusuyla yeryüzünde kalabalık 30 şehir arasında yer almaktadır. Ülkenin toplam nüfusu 20,555,3002 (53. sırada) kişidir. Nüfus yoğunluğu son senelerde yükselmekle beraber, hala kilometrekareye 2,2 kişi düşer. Bununla beraber, nüfus, batılı ülkelerin çoğundan daha fazla sür'atle artmaktadır. 1946 ve 1960 arasında, sadece göçle 1.600.000 kadar insan katılmıştır.

Kıtanın çoğunun kurak olması, nüfusun 2/3 kadarının sıcak olan güneydoğu köşesinde yerleşmesine sebep olmuştur. Şehir mntıklarına doğru akın gittikçe artmaktadır. Nüfusun % 54 kadarı altı eyalet başkentinde oturur. Bunlar; Sidney (New South Wales), Melbourne (Victoria), Brisbane (Oueensland), Alelaide (South Australia), Perth (Western Australia) ve Hobart (Tasmania)'dır. Bu şehirler ve federal başkent Canberra'dan başka, nüfusu 20.000'den daha fazla olan on iki kadar daha şehir vardır. Kasaba merkezleri 5000 ile 10.000 nüfus arasında olup, genellikle küçüktürler. Çoğu bölgelere hizmet vermek için kurulmuş merkezlerdir.

Göç: 1945'ten beri İngiliz olmayanların büyük akımına ve bunların Avustralya örf ve adetleri bakımından üzerinde yoğunlaşan etkiye rağmen nüfus bakımından yine de baskın olan İngiliz asıllı olanlardır.

İtalya, Polonya, Danimarka, Almanya ve İkinci Dünya Savaşından sonra çeşitli Avrupa ülkelerinden insanlar geldiği halde, bütün göç edip gelenlerin hemen hemen yarısının kaynağını, birleşik kraliyet vatandaşları teşkil etmiştir. Avustralya hükümetinden burslu binlerce Asyalı öğrenci üniversitelerde okumaktadır.

Yerliler: Avustralya yerlileri Commonwealth (İngiliz Milletler Topluluğu) nüfus sayımına dahil edilmemiştir. Fakat bugün sayılarının 70.000 civarında olduğu tahmin edilmekte ve bunun 40.000'i safkan, 30.000 kadarı da melezdır. Avrupalılar geldiğinde 300.000 civarında olduğu tahmin ediliyordu

Ekonomi

Ekonomik şartlar ve dış ticaret: Avustralya ekonomisi geleneksel olarak hammadde ihracatına dayanır. Her ne kadar son yıllarda imal edilmiş malların satılması önem kazanmışsa da, yün, buğday, et ve mineraller ihracatta başta gelir.

Önemli ithalat malları ham petrol, makina, metaller, tekstil ve kimyevi mallardır. Avustralya'nın dış ticaretinin yarısından fazlası İngiltere ve diğer İngiliz sömürgeleri iledir. Avustralya malları için Japonya önemli bir pazardır. ABD önemli bir ithalat kaynağıdır. Avustralya'da 20.000.000 dönümden daha fazla olan ekili arazinin yarısını işgal eden buğday, devletin ana mahsulüdür. Bütün diğer hububatlar yetiştirilir. Arpa ve yulaf en önemlilerindedir. Sulanan bölgelerde pirinç ekilir. Şeker kamışı hem iç tüketim, hem de ihracat için üretilmektedir. Tropikal meyveler, bilhassa muz ve yerelması Queensland'da yetiştirilmektedir. Avrupalıların yerleşmeleri ile birlikte koyun besleme ve yetiştirmeye önem verilmiştir. Son senelerde tahmin edilen koyun sayısı 175.000.000 ile rekor seviyededir. Et önemli ihraç ürünüdür. Yağ, peynir ve süt ürünleri bu sanayinin ihraç mallarıdır.

Avustralya tahminen 120.000.000 dönümlük ormanlık sahaya sahiptir. Fakat sadece 44.000.000 dönümü işletilmektedir. Çeşitli okaliptüs türleri ülke kerestesinin % 90'ını karşılar. Batı Avustralya'da bulunan Karri ve Jarrah ağaçları dünyanın en kıymetli keresteleridir.

Tarihi Gelişimi ve Siyasi Yapısı

Avrupalılar buraya yerleşmeden önce burada Aborjinler ve Torres Strait Adalı halklar yaygın olarak Avustralya'da yaşamaktaydılar. Asya ve Okyanus denizci ve tüccarları buradaki topluluklarla, Avrupalı halklar gelmeden yüzyıllar önce temas kurmuşlar ve ilişkilerini geliştirmişlerdi. Avustralya ile teması kuran kişi olarak Hollandalı kâşif Willem Janszoon (1571-1638) Queensland Cape York Yarımadası'nın batı kıyısı keşfiyle başlamıştır. Janszoon ile başlayan keşifler diğer Avrupalı keşiflerin kıtanın değişik yerlerini keşfetmesiyle devam etti. Kıtaya zaman içerisinde İngiliz yönetimi hakim olmuştur. İlk başlarda İngiltere bu kıtayı ceza kolonisi olarak kullanmışsa da ilerleyen tarihlerde bir İngiliz sömürgesi olarak önemli seviyede bir göç aldı ve ticaret, maden, tarım gibi ekonomik alanlarda merkezi bir konum kazandı.

1901'e kadar çeşitli ülkelerin sömürgesi olarak yaşayan kıta toplumları önde gelen altı eyaletin tek bir anayasa altında Avustralya Federasyonu'nu kurmuşlardır. Bununla birlikte kurulan bu federasyonun 4/3'ü İrlanda, İngiliz ve İskoç asıllıdır. Bundan sonrasında nüfus

Avustralya İle Yeni Zelanda'da Vatandaşlık Eğitimi: Karşılaştırmalı Bir İnceleme

göçüne kısıtlama getirildi ve sadece Avrupa kökenli olanların geçişine izin verildi. Özellikle bu yüzyılın ilk çeyreğinde kuruluşunu tamamlayan ülke, hızlı bir şekilde gelişme göstermiştir.

Birinci Dünya Savaşı Avustralya üzerinde yıkıcı bir etkisi oldu. 1914 yılında henüz 3 milyon olan Avustralya erkek nüfusunun neredeyse 400.000'ü gönüllü olarak savaşmıştır. Tahminen bunlardan 60 000'i öldü ve on binlerce yaralandı. Bununla birlikte iki Dünya Savaşı arasındaki dönemde istikrarsızlık damgasını vurdu. Birçok Avustralyalı finans kurumu başarısız olunca sosyal ve ekonomik bölünmeler bunalıma yol açtı. Ayrıca İkinci Dünya Savaşı sırasında, Avustralya kuvvetleri Avrupa, Asya ve Pasifik'te Müttefiklerin zaferine önemli bir katkı yaptı.

1945'ten sonra Avustralya bir patlama sürecine girdi. Çoğu genç olan yüzbinlerce mülteci ve göçmen, hemen savaş sonrası dönemde Avustralya'da enerji ve canlılık ile yeni bir dönem başlatmışlardır. İmalat sanayiindeki istihdam Avustralyalıların sayısını yüzyılın başından beri istikrarlı bir şekilde arttırmıştır.

Büyük ulus oluşturma projeleri ile 1950'li yıllarda çok gelişen Avustralya da ev sahipliği oranı 1947'de ancak % 40 iken, 1960 yılında yüzde 70'den fazla gibi önemli bir ölçüde yükseldi. Diğer yandan sosyal güvenlik programlarındaki gelişmeler de ülkenin refahına katkı sağlamıştır.

1960'lı yıllar Avustralya için bir değişim dönemi olmuştur. Savaş sonrası göçün oluşturduğu etnik farklılığı, Birleşik Krallığı'nın giderek Avrupa üzerinde odaklanması, Vietnam Savaşı(Avustralya'nın asker göndermiş olması) siyasi, sosyal ve ekonomik bir atmosferde katkıda bulunmuştur. Bundan sonra çeşitli farklı partilerin seçimlerle oluşturduğu yönetimler sosyal, siyasi ve ekonomik başta olmak üzere birçok alanda ülkenin kalkınması için reformlar yapmışlardır.

Eğitim Sistemi

Avustralya'nın geleceği, öğrencilerin sosyal yaşama katılımı ve istihdamı ve yaşam boyu ihtiyaç duyduğu bilgi, beceri, değer ve anlayışı kazandırmak için yüksek kaliteli ve dinamik bir okul eğitimi sistemine bağlıdır. Avustralya'nın eğitim sistemi yüksek standart ve uluslararası bir üne sahiptir.

Avustralya'da okullaşma anaokulu veya hazırlık yılını takip eden ve 12 yıl süre ilköğretim ve ortaöğretimi ile başlar. Ortaöğretimin son yılında tüm Avustralya üniversiteler ve mesleki eğitim ve öğretim kurumlarının tarafından tanınan devlet onaylı bir sertifika

almaya hak kazanırlar. Eğitimin bu aşamasından sonra verilen Senior Secondary Certificate birçok uluslararası üniversite tarafından kabul edilmektedir.

Avustralya 6 eyalet ve 2 bölgeden-Yeni Güney Wales, Queensland, Güney Avustralya, Tasmania, Victoria, Batı Avustralya Eyaletleri ve Avustralya Merkez ve Kuzey bölgeleri- oluşmaktadır. Ayrıca 3 düzeyde yönetime sahipler: Avustralya(federal), eyalet ve bölge ve yerel(Australian Education International). Avustralya altı eyalete ayrıldığından beri, eğitimin sınırlarının belirlenmesi, her eyaletin sorumluluğu altında yürütülmektedir. Eğitimin sisteminden doğrudan sorumlu merkezi bir otorite olmadığı için her eyalet uygun gördüğü değişikliği amaçları doğrultusunda yapabilmektedir.

Devlet yapısı içinde olduğu gibi okul sisteminde de resmi dil olarak İngilizce'dir. Bazı okullar diğer dillerde de programlar sunmaktadır. Yerli diller de bazı yerlerde kullanılabilir. Birçok okul öğrencilerine yabancı dil olarak Arapça, Çince, Fransızca, Almanca, İspanyolca gibi birçok dil sunmaktadır. Yabancı dil sınıfları ilköğretim 1. kademesinde başlatılabilir, fakat genelde 2. kademe de okutulmaktadır.

Okullarda eğitim-öğretim Şubat'ta başlamakta Aralık ayında bitmektedir. Her eyalet bir eğitim yılını 4 dönem içinde alırken, sadece Tasmanya'da 3 döneme ayrılmıştır. Mesleki eğitim ve öğretimde(VET) ise, Teknik ve İleri Eğitim (TAFE) okulları ve yüksekokulları bazı eyaletlerde Ocak'ın sonlarında başlayıp Aralık'ın ortalarında biten öğretim yılını 3 dönem halinde verirken; bazı eyaletlerde sadece bir yarıyıl tatili yapılmaktadır.

Avustralya hükümeti ve Avustralya eyaletleri eğitimin yönetimini ve finansman sorumluluğunu birlikte paylaşmaktadır. Tüm düzenlemeler eğitim sektörü ve yasal sorumluluklara bağlıdır. Avustralya Hükümeti ve eyaletler ve bölgeler arasındaki danışmayı Eğitim, İstihdam, Öğretim ve Gençlik İşleri (MCEETYA)'nden sorumlu Bakanlar Konseyi aracılığıyla gerçekleştirmektedir. 1993 yılında kurulan MCEETYA'ya, Avustralya, Yeni Zelanda ve eyalet ve bölgelerinin eğitim, istihdam, öğretim ve gençlik işlerinden sorumlu bakanları katılmaktadır. Bu işbirliği çerçevesinde 2008'de açıklanan Ulusal Deklarasyon'la öğrencilerin öğrenme çıktıları üzerine ve gelecek 10 yılda Avustralyalı gençlere vizyon kazandırma üzerinde yoğunlaşmaktadır.

Tüm eyalet ve bölgeler uzaktan veya dışardan okul eğitim sistemine programı sağlamaktadır. Birçok VET ve yükseköğretim okulları da uzaktan veya dışardan ders görme imkanını sunmaktadır.

Avustralya Hükümeti eğitim politikasını Yeni Yönelimler Raporuyla özetledi: Avustralya ekonomisi bir eğitim reformu gerektirmektedir. Ocak 2007'de yayınlanan bu

Avustralya İle Yeni Zelanda'da Vatandaşlık Eğitimi: Karşılaştırmalı Bir İnceleme

raporda önerilen reformlar bunlardı: 1-) öğrenme çıktılarının iyileştirilmesi, 2-) ulusal bir okul müfredatı uygulamak, 3-) okula kayıt ve devam oranlarını artırmak, 4-) yükseköğretim ve araştırmalar, mesleki eğitim ve öğretim ve okullar için daha fazla fon sağlamak.

Yeni Zelanda

Ülkenin Coğrafi Özellikleri

Yeni Zelanda Güney Pasifik Okyanusu'nda, Avustralya'nın 1900 km. güneydoğusunda yer almaktadır. Coğrafi konumu itibarıyla 41 00 güney enlemi ve 174 00 doğu boylamı arasındadır. Yeni Zelanda'nın temel yapısını Güney ve Kuzey Adaları oluşturmakla birlikte Antipodes Adalarını, Auckland Adalarını, Bounty Adalarını, Campbell Adalarını, Chatham Adalarını ve Kermadec Adalarını da içine almaktadır. 268.000 Km² yüzölçümüyle yaklaşık olarak Britanya büyüklüğündedir. Yeni Zelanda, Cook Boğazı ile birbirinden ayrılan ve kuzeyden güneye doğru 1500 km.den fazla uzanan başlıca iki büyük adadan meydana gelir; adaların eni, 200 kilometreyi pek az yerde aşar ve kıyıların hemen her yeri büyük ölçüde girintili çıkıntılıdır. Her iki ada da dağlıktır. Ayrıca topraklarının yarısından fazlası mera ve ekilebilir alanlardan oluşmaktadır.

Yeni Zelanda, bulunduğu enlem ve okyanuslarla çevrili olması sayesinde, yumuşak ve yağışlı bir iklim hüküm sürer. Ancak, yüzey şekilleri bu iklim şartlarını değiştirir. En sıcak aylar, Ocak ve Şubat (13-20 C), en soğuk ay ise Temmuz ayı olup, ortalama günlük minimum ve maksimum sıcaklıklar 6-11 derecedir. En kuru aylar Ekim-Şubat ayları olup, ortalama yağış miktarı 87 mm'dir. En yağış alan ay ise Temmuz'dur. Bu ayda ortalama yağış miktarı 143 mm'dir. Ortalama yıllık yağış miktarı ise 1240 mm'dir (Bayar, 2005, s.28).

Nüfus

Son tahminlere göre, Yeni Zelanda'nın nüfusu 2004 yılı Haziran sonunda 4.061.400'dür. İhracatı içinde tarım ürünlerinin payının yüksek olması, tarıma dayalı bir toplum imajı yaratmasına rağmen, Yeni Zelanda nüfusu şehirlerde toplanmıştır. Nüfusun %88'inden fazlası bin ve daha fazla kişinin yaşadığı yerleşim birimlerinde, nüfusun yarısı ise, Auckland, Wellington, Christchurch ve Hamilton adlı dört şehirde yaşamaktadır. Toplam nüfus içerisinde Avrupa kökenli olanların sayısı 1996 yılında %83 'ün üzerinde iken , 2000 yılında bu oran %80 olmuştur. İkinci en büyük etnik grup, toplam nüfusun %14,7'sini oluşturan Maorilerdir. Üçüncü etnik grup ise Asya kökenlilerdir. Yeni Zelanda nüfusu giderek

yaşlanan bir nüfusa sahip olup, 65 ve üzerindeki yaş grubu 1916'da 430 bin kişi iken, 2031'de bu sayının 981 bin olması beklenmektedir (Bayar, 2005, s.3).

Ekonomi

Yeni Zelanda küçük bir ekonomiye sahip olup, ekonomi büyük oranda tarım, balıkçılık ve orman ürünlerine bağımlı durumdadır. Bu sektörler GSYİH'nın %8' ini oluşturmasına rağmen, ihracat gelirleri içerisinde önemli bir paya sahiptir. Bu bağımlılık, küçük ve açık ekonomiyi bu malların fiyatlarındaki dalgalanmalara duyarlı hale getirmektedir. Ayrıca, hava koşulları da tarımsal üretim için önemli hale gelmektedir. Fiyat dalgalanmaları karşısında son yıllarda katma değeri yüksek işlenmiş ürünlere doğru yönelim olmuştur. İmalat sanayi ise 1980'lerin ortalarına kadar ithalat korumaları yoluyla iç piyasa için üretim yapar haldeyken, giderek artan ölçüde ihracata yönelmiştir (Bayar, 2005, s.3).

Tarihî Gelişimi ve Siyasî Yapısı

Yeni Zelanda'ya ilk kez 950-1130 tarihleri arasında Polenezyalı Maoriler yerleşmiştir (<http://history-nz.org/>). Maoriler iyi örgütlenmiş, kan bağı ile gelen şefler ve güçlü rahipler tarafından yönetilen bir kabiledir. Adaya ilk ayak basan beyaz adam ise 1642 yılında Hollandalı Abel Tasman olmuştur. Ancak Kaptan James Cook'un 1769 ve 1779'daki gezilerine kadar adalar herhangi bir yönetime bağlı kalmamış ve keşfedilmemiştir. İngiliz göçmenler, 1840 yılında İngiliz hakimiyeti kurulunca adaya yerleşmeye başlamışlardır. Wellington bu tarihten sonra kurulmuştur. Yeni Zelanda'ya 1852 yılında kendi hükümeti tahsis edilmiştir ve sonraki yüzyılda ülke yatırım, iletişim ve tarımsal üretimde hızlı bir gelişme kaydetmiştir. 1893 yılında Yeni Zelanda, kadınların oy hakkının kapsamını genişleten ilk ülke olmuştur. Yeni Zelanda 1907 yılında bir Dominyon olmuş ve orduları her iki dünya savaşında da yer almıştır (Walden Publishing, 2006).

1984 yılında İşçi Partili başbakan David Lange seçildiğinde Yeni Zelanda nükleer maddelerden arınmıştır ve nükleer silah taşıyan ya da nükleer enerji ile çalışan İngiliz ve Amerikan Gemileri'nin Yeni Zelanda limanlarına girmesine izin verilmemiştir. Bu politikalar bu küçük ülkeyi uluslararası arenaya yerleştirirken Lange Hükümeti içeride radikal ekonomik reformlar uygulamıştır. 1989'da ise Geoffrey Palmer başbakan olmuştur. 1990 Ekim'indeki genel seçim 10 yıldır muhalefette olan karşıt Ulusal Parti'nin zaferiyle sonuçlanmıştır. Bu hükümet, Fransa'nın Güney Pasifik'teki nükleer denemelerine sert bir şekilde karşı çıkarak bu ülkeyle diplomatik ilişkilerini kesmiştir (Walden Publishing, 2006).

Avustralya İle Yeni Zelanda'da Vatandaşlık Eğitimi: Karşılaştırmalı Bir İnceleme

Yeni Zelanda 1997 yılında Fransa ile diplomatik ilişkilerini yeniden başlatmıştır. 1990'ların ilk yıllarını izleyen keskin ekonomik durgunluk 1993 Ekim seçimleriyle aşamalı olarak düzelmiş ve genel seçimler Ulusal Partinin oyların çoğunu alıp yönetime gelmesiyle sonuçlanmıştır. Hükümet 1996 Ekimi'nde yeni seçim sistemine göre düzenlenen ilk seçime kadar devam etmiştir. Bu seçim sonuçları Maoriler'in parlamento üyesi sayılarının 6'dan 15'e çıkmasıyla şaşırtıcı bir hal alırken bu oran, onlara verilen nisbi-temsil hakkının tüm toplulukça bir bütün olarak kullanılmasıyla alınmıştır. Fakat hiçbir parti çoğunluk sağlayamadığı için Ulusal Parti (NP) ile yeni kurulmuş Milliyetçi Yeni Zelanda Partisi (NZF) arasında koalisyon yapılmıştır. 1997 Kasımı'nda Jenny Shipley Yeni Zelanda'nın ilk kadın başbakanı olmuştur. 1999 ise Helen Clark başbakan olmuştur (Walden Publishing, 2006).

Yeni Zelanda'nın kurucu belgesi olan Waitangi Anlaşması, ülkenin bir ulus olmasının ilk aşamasını oluşturur. Anlaşma, 1840 yılında Maori şefleriyle İngiliz Kralı'nın temsilcileri arasında Waitangi'de imzalanmıştır. Anlaşmanın imzalanması 6 Şubatta gerçekleştiğinden bu gün, Ulusal Yeni Zelanda'nın günüdür. Bu anlaşma, günümüzde de büyük ölçüde, varlığı hükümet ile somutlaşan Yeni Zelanda Kralı ile Maoriler arasındaki ilişkileri düzenlemekte ve bu ilişkilere rehberlik etmektedir. Anlaşma; Kralın, yaşayan Maori kültürünü koruyacağına ve Maorilerin Yeni Zelanda'da Maori olarak yaşamaya devam edebileceklerine ilişkin güçlü bir taahhüdü içerirken, aynı zamanda Maorilerin, tüm Yeni Zelandalıların çıkarları adına Kral'a yönetme hakkını devretmelerini kapsamaktadır (Cangir, tz).

Yeni Zelanda'da hükümetin başı başbakandır. Başbakan mecliste çoğunluğa sahip partinin lideri olarak, Kraliçenin temsilcisi Genel Vali tarafından hükümet kurmak için davet edilen kişidir. Başbakan, bakanlar arasındaki iş bölümünü düzenler, koordinasyonu sağlar. Başbakanlık ve Kabine Dairesi de, başbakana, politika geliştirme ve anayasal konularda yardımcı olan merkezi bir kurumdur. Kabine, başbakan ve bakanlardan oluşur. Bakanlar, hükümeti oluşturan parti veya partilerin parlamento üyeleri arasından başbakan tarafından atanır. Kabine, anayasal geleneklere göre işleyen hükümetin temel karar organıdır (Cangir, tz).

Eğitim Sistemi

Yeni Zelanda eğitim sistemi, kültürel yönden uygun okul öncesi eğitim servisleri; ilköğretim ve orta öğretimin bütün Yeni Zelanda vatandaşları ve kalıcı misafirler için ücretsiz olması, yüksek eğitime geçişin sağlanması, kaliteli ve değiştirilebilir eğitim yeterliliklerinin

oluşturulması gibi temel ilkeler üzerine kuruludur (Ministry of Education New Zealand, 2009).

Yeni Zelanda eğitim sistemi okulöncesi, zorunlu öğretim ve yükseköğretim olmak üzere 3 aşamadan oluşmaktadır. Eğitim, 6-16 yaşları arasındaki bütün öğrenciler için zorunludur. Okulöncesi eğitimi zorunlu olmamasına rağmen 5 yaşındaki nüfusun büyük çoğunluğu bu okula devam etmektedir(Ministry of Education New Zealand, 2009).

Erken çocukluk eğitimi

Yeni Zelanda’da, erken çocukluk eğitim hizmetleri devletin sahip olduğu veya yönettiği kurumlar değildir. Erken çocukluk hizmetleri çeşitli çocuk yuvaları, oyun merkezleri ve çocuk bakım merkezleri tarafından verilmektedir. Erken çocukluk eğitimindeki çocukların çoğu 5 yaşın altındadır. 5 yaşındaki erken çocukluk eğitim merkezlerinde eğitim gören çocukların oranı 2009 yılı itibariyle %95,1’dir(Ministry of Education New Zealand, 2009).

İlköğretim

Yeni Zelanda’da, 6-16 yaş aralığındaki bütün çocuklar için zorunludur. İlköğretim 1. Sınıftan 8.sınıfa kadar devam eder. 8.sınıftan sonra isteyen öğrenciler başka bir ilkokula veya ortaöğretim okuluna devam edebilir. Ortaöğretim 9-13 sınıflarını kapsamaktadır. Yeni Zelanda’da ortaöğretim öğrencilerinin çoğu, ortaöğretim, liseler, kolejler veya bölge okulları olarak bilinen devlet tarafından finanse edilen okullara devam etmektedir(Ministry of Education New Zealand, 2009).

Hem tek cinsiyet hem de karma okullar mevcuttur. Kamu ait okullarda laik eğitim anlayışı hakimdir. Ortaöğretimde, Maori ortaöğretim ve Pasifik ortaöğretim kurumları öğrencilere kendi dil ve kültürlerine göre öğrenmeleri için uygun müfredatı sağlamaktadırlar.

Yüksek Öğretim

Yeni Zelanda 15-29 yaşlarındaki nüfusun yarısından fazlası bir yüksek öğretime kayıtlıdır. 2009’da 449.107 öğrencinin 425.650’si kendi vatandaşı iken 43.457’si yabancı uyrukluymdu. “Yüksek öğretim” kelimesi Yeni Zelanda’da okul sonrası bütün eğitim ve öğretim için kullanılır. Bu teknik ve meslek eğitimi, yüksek veya derece düzeyli eğitim, öğretmen eğitimi ve endüstri eğitimini içerir. Bu okullar informal eğitim veren çeşitli halk eğitimi kurslarından araştırma temelli lisansüstü eğitimine kadar uzanmaktadır. 2006’a yılına göre lisans okullarına başlayan öğrencilerin %52’si 5 yıl içinde bu okuldan mezun olabilmektedir(Ministry of Education New Zealand, 2009).

Yeni Zelanda'nın eğitimle ilgili göze çarpan en belirgin özelliğinden biri de milli gelirden eğitime ayırdığı pay olarak göze çarpmaktadır. Bu pay 2008-2009 yılında %5.3 olarak hesaplanmıştır (Ministry of Education New Zealand, 2009).

1-) Vatandaşlık ve Vatandaşlık Eğitimi

Vatandaş ve vatandaşlık kavramları klasik çağlardan beri üzerinde tartışılan ve zaman içerisinde farklı anlam kazanan dinamik yapıya sahip kavramlardır. Vatandaşlık kavramı genel olarak vatandaş kavramına göre daha karmaşık bir tanıma sahip olduğu görüşü yaygındır. Vatandaş kavramı ilk çağlardan beri tartışılan ve tanımı kişiye ve gruba göre değişen bir kavramdır. Aristo'ya göre "vatandaş, hem yöneten hem de yönetilen bir paya sahiptir". Vatandaş daha çok politik süreçte rol oynarken vatandaşlık daha çok ulusal kimlik ile bağlantılıdır (Berlach, 1996).

Vatandaşlık kavramı karmaşık olduğu kadar sürekli bir şekilde değişen bir yapıya sahiptir. Tarihin belli dönemlerinde belli kişiler veya gruplara göre anlamlandırılmaya ve tanımlanmaya çalışılan bu kavramı; Lawson ve Scot (2002)'a göre, vatandaşın politik yaşama katılması, toplumsal değerleri, hak ve sorumlulukları kabul etmesi, kimlik hissi oluşturmaya ve yönetime katılması gibi öğelerini içeren bir kavramdır. Wiener'e (1998) göre ise vatandaşlık, vatandaş ile yönetim veya topluluğun geneli arasındaki, kurumsallaşmış karşılıklı ilişkilerin meydana geldiği ortam olarak tanımlanabilir. Patrick(2000)'de vatandaşlığı, kişi ile devlet arasındaki siyasi ve hukuki bir bağ olarak tanımlamaktadır.

Vatandaşlık demokrasilerde:

- a-) Politik birim içinde vatandaşa üyelik statüsü verir,
- b-) Bireysellik üzerinden kimlik verir,
- c-) Oluşturduğu değerler kümesiyle, ortak bir birimin taahhüdü olarak yorumlanır,
- d-) Politik yaşam sürecine katılımında bir ölçüde pratiklik içerir,
- e-) Yapı, belge ve kanunların anlayış ve bilgilerini ve yönetim süreçlerini kazanmayı ve kullanmayı gerektirir(Enslin, 2000; Akt.: Abowitz ve Harnish, 2006).

Klasik dünya birkaç yüzyıldır üç ana yolla vatandaşlık eğitimi üzerinde etkili olmuştur. Yunan ve Roman tarihi ve klasik edebiyat çalışmalarıyla, gençler vatandaşlıkla ilgili fikirleri ve Sparta, Atina ve Roma'da bu rolün uygulamadaki farklı stillerini öğrenmişlerdir. Hukuksal ve siyasi potansiyele sahip retorik antik sanatın okul müfredatında

dayatılmasıyla bazı eğitim teorisyenleri ve politikacılar eski sivil bilinç erdeminin modern devlet yararına genişletilmesi gerektiğini savunmuşlardır. Eski mutlak monarşinin yıkılmasının sorgulanması, Fransız Devrimi ile doruğa çıkmış ve böylece cumhuriyetçilik ve vatandaşlığın klasik gelenekleri cazip bir alternatif olarak ortaya çıkmıştır. Bu değişimin politik değişimin yanı sıra eğitim alanında da olduğu görülmüştür.(Heater, 2004, s.25)

On yedinci yüzyılın ortalarından on sekizinci yüzyılın sonlarına kadarki siyasi ayaklanmalarla üretilen fikirler, istekler ve hedefler, yöneten sınıfların dar tabakasının ötesinde eğitimin toplumsal rolünün olduğunu zorla dikta ettirmiş oldu. Kitle eğitimi, sadece bireyler için değil aynı zamanda devlet ve toplumun yenilenmesi veya istikrarı veya gücü olan gereksinimler için olmaya başladı. İngiliz reformcular Sivil Savaştan on sekizinci yüzyıla kadar demokrasiye vurgu yaparken, Fransızlar ve Amerikalılar ulusal bütünlük ve cumhuriyete uyum üzerine yoğunlaşmışlardır. Almanlar ise bireye dayalı eğitimi reddederek ulusal birleşmeye bir katkı unsuru olarak bakmışlardır. Unutulmaması gereken, Bodin'den Adams'a kadar vatandaş için eğitimin önceliği sosyal ve politik sükûnet ve düzenle ilgili olduğu görülmüştür(Heater, 2004, 64).

Yine son yarım yüzyıl içinde gelişen ve değişen politik olaylar; komünizmin çöküşü, ezilen halkların sosyal haklarının genişletilmesi için popülist hareketlerin büyümesi, Avrupa Birliği'nin oluşması, uluslararası ittifakların artması, çokuluslu şirketlerin büyümesi ve ekonomik küreselleşme vatandaşlık, demokrasi ve okullaşma ile ilgili sorular ve tartışmalar oluşturdu (Kymlicka & Norman, 1994; akt.: Abowitz ve Harnish, 2006, s.654).

Kerr (1999, 2)'e göre, vatandaşlık ya da yurttaşlık eğitimi gençlerin vatandaş olarak rol ve sorumlulukları için hazırlanması ve özellikle bunu hazırlık süreci ile de eğitimin rolü olarak yorumlanmalıdır.

Vatandaşlık eğitiminde etkili olan bağlamsal faktörler şunlardır: The International Review of Curriculum and Assessment Frameworks Project (INCA) ve diğer literatür kaynaklarda vatandaşlık eğitimi yaklaşımlarını ve tanımını etkileyen bağlamsal faktörlerini, 16 ülkede yapmış oldukları incelemelerle ortaya koymuşlardır (Kerr, 1999, s.3-4). Bu temel faktörler şunlardır: tarihi gelenek, coğrafik konum, sosyo-politik yapı, ekonomik sistem ve küresel eğilimler. Bu faktörler her ülkenin eğitim ve yönetim sisteminin organizasyonunda etkili olan faktörlerdir.

Vatandaşlık eğitiminde etkili olan detaylı faktörler: bağlamsal faktörlerden farklı olarak, detaylı faktörler sadece vatandaşlık eğitiminin anlayış ve tanımı üzerine etkili değil aynı zamanda vatandaşlık eğitiminde hem politik söylemin (ne hedeflendiği) hem de

uygulamada(aslında ne olduğu) çerçeveyi boyutunu belirleyen faktörlerdir. Bu faktörler şunlardır: eğitimin sorumlulukları ve organizasyonu, eğitimin değerleri ve amaçları ve eğitimin yasal düzenlemeleri ve finansmanı (Kerr, 1999, s.5).

2- Yeni Zelanda'da Vatandaşlık Eğitimi

Yeni Zelanda'da vatandaşlık kavramı Yeni Zelandalı olmanın gereklerine ve ulus kimliği geliştirmeye bağlı olmuştur. Yeni Zelanda Güney Pasifik ülkesi olarak coğrafi yönden uzak olmasına rağmen, diğer ulusların sorunları tartışmaları buraya yansımaktadır. Onun örgün eğitim mirası İngiliz ve hala üyesi olduğu İngiliz Milletler Topluluğudur. Onun yerlileri olan Mauriler aracılığıyla olan güçlü canlanma son yıllarda güçlü bir iki kültürlü kimliğe öncülük oluşturdu. Yirminci yüzyılın ikinci yarısındaki göçler ve değişen ticari ve siyasi ittifaklar Yeni Zelanda'nın Pasifik ve Asya görünümünden ilerde olmasına öncülük etmiştir(Mutch, 2008, 198).

1920'lerin sonlarında vatandaşlık okul müfredatında tarih müfredatında bir konu olarak yer aldı. Zamanın iki temel ideolojik görüşü geleneksel muhafazakarlar ve liberal ilericilerdi. Bir Yeni Zelanda vatandaşının nasıl olması gerektiği konusunda geleneksel muhafazakar görüş, daha tabakalı toplum olan İngiltere'ye yakındı ve genç erkeklerin mücadele ederek sağlanan hammadde ile üretime katkı sağlayarak Yeni Zelanda'nın gurur duyacağı bir vatandaş arzulamaktaydı(Mutch, 2008, s.200)

Liberal ilerici ideolojinin yükselişi ile birlikte, enternasyonalizm ve demokratik uzlaşma gibi fikirler ortaya çıkmıştır. Bundan sonrası da Archer ve Openshaw(1992) ifade ettiği gibi; itaat, bağlılık ve görev gibi eski vatandaşlık etik anlayışının yanı sıra ilerici liberal yeni gereklilikleri olan insan kardeşliği, uluslararası anlayış ve diğer kültürlere saygı gibi değerler oluşturuldu(Mutch, 2008, s.200).

Vatandaşlık düşüncesi daha çok tarih, coğrafya ve ahlak öğretimi yoluyla verilmeye çalışıldığı gibi McGee(1998)'nin ifadesine göre, on sekizinci ve on dokuzuncu yüzyılda İngiltere'de kitlelere sunulan karakter eğitimin ve ahlak içeriğinin temel konuları erken sömürücüler tarafından Yeni Zelanda'ya getirilmiştir(McGee, 1998, s.47). Bu ahlaki ilkelerin yanı sıra İngiliz İmparatorluğuna bağlılıkta yeni bir tema olarak ele alındı.

Liberal düşüncenin ilerlemesiyle birlikte, enternasyonalizm ve demokratik uzlaşma gibi ilerici ideolojiler tanınmış oldu. Archer ve Openshaw(1992)'in belirttiği gibi, eski vatandaşlık etik yapıların-itaat, sadakat ve görev- yanında liberal-ilericilikle birlikte yeni

zorunluluklar da- insan kardeşliği, uluslararası anlayış, başka kültüre saygı- belirlendi (Mutch, 2008, s.166).

1942'ye kadar orta öğretimin ilk iki yılında zorunlu çekirdek müfredat anlayışıyla sunulan şekliyle gelecekti. Shuker (1998) Sosyal Bilgilerin bu tarihten sonra tarih ve yurttaşlık, coğrafya ve bazı açıklayıcı ekonomik derslerinin içeriğinden oluştuğunu belirtirken, McGee (1998) de öğrencilere ahlak değerlerini öğretmekten ziyade yeni bir konu üzerinden öğrencilerin toplumsal sorunları tespit etmeleri ve çözmeleri ve toplumsal işleyişi kavramaları üzerine yoğunlaşmıştır (Mutch, 2003, 167)

İkinci Dünya Savaşını takiben 1950'de hazırlanan sosyal bilgiler programında yurtsever vatandaşlık idealleri vurgulanmıştır. Özellikle ilköğretim çağındaki öğrencilerin ülkesine seven ve hizmet etme inancında olması ve gelecekte bu duygular ile yaşam sürmesi amaçlanmıştır (Mutch, 2008, s200-201).

1960'larda ise yurtseverlik anlayış yerine daha çok sosyal adalet ve küresel bakış anlayış hakim olmuştur. Müfredatta, çocukların yaşadıkları ve kendini gerçekleştireceği dünyayı anlamalarına yardımcı olunması hedeflenmiştir. Özellikle Sosyal Bilgiler dersi aracılığıyla öğrencilerin sosyal problemler üzerinde düşünmelerini sağlamak, sosyal ortamlarda sorumluluk sahibi ve akılla hareket etmek ve çeşitli halklara, topluluklara ve dünya kültürlerine sempati ile ilgi göstermesini sağlamayı amaçlanmıştır (Mutch, 2008, s.201).

1970'li yıllar, sosyal adalet ile ekonomik çözümlerin yarışındaki arayışlarla Yeni Zelanda eğitim tarihinin üçüncü döneminin habercisi olmuştur. Trowler (1998, 201) bu yeni oluşan yeni ideolojisini iki ögede ele almıştır. Neo-muhafazakarların değerleri güçlü devlet, sosyal otorite, disiplinli toplum, hiyerarşi ve itaati içermektedir. Neo-liberallerin değerleri ise bireysellik, seçim özgürlüğü, bir pazar toplumu, minimal devlet müdahalesi ve bırakınız yapınlar anlayışını benimsemiştir. Bu iki ideolojik bakış açısının güç mücadelesinde olması eğitimde alınan kararların çelişkili olmasına neden olmuştur.

1980 ve 1990'lı yıllarda bu gergin mücadele müfredatın hazırlanmasında ve değerlendirilmesinde de etkili olduğu görülmüştür. 1991'de devlet ideolojisinin değişmesi ile Yeni Zelanda Müfredat Çerçevesi birleştirici ve liberal belgeden çıkıp neo-muhafazakarların söylemleri doğrultusunda daha merkezci ve resmi bir politikanın belgesi oldu. Bu program geliştirme sürecinde vatandaşlık eğitimi yeni bir çerçeve içinde önemine vurdu yapılmıştır. Örneğin Yeni Zelanda Eğitim Müfredatı giriş açıklamasında şu ifade dikkat çekmektedir (Mutch, 2003, s.167): Bu tür öğrenmeler öğrencilere Yeni Zelanda'nın demokratik yaşamında

Avustralya İle Yeni Zelanda'da Vatandaşlık Eğitimi: Karşılaştırmalı Bir İnceleme

etkin ve verimli katılmaları ve yaşamlarını boyunca öğrenmeye devam etmek için öğrencilerin potansiyellerini geliştirmeye imkan sağlayacaktır.

Yeni Zelanda Eğitim Müfredatında, demokratik bir toplumun değerleri daha sonra özel olarak şöyle özetlenmiştir: okul müfredatının prosedürleri ve uygulamaları aracılığıyla, Yeni Zelanda'nın demokratik toplumun temelini oluşturan bireysel ve kolektif sorumluluk sık kullanılan değerleri güçlendirilecektir. Bu değerler dürüstlük, güvenilirlik, adalet, sevgi, saygı, hukuka saygı, başkalarına saygı ve ırkçı olmamak ve cinsiyet ayrımı yapmamayı içerir. Okul müfredatı öğrencilere kendi değer ve inançlarını açıklamayı ve geliştirmelerini ve kendinden farklı değerler ve tutumlara sahip bireylere, gruplara ailelere saygılı ve duyarlı olmalarında yardımcı olur (Mutch, 2003, 167).

Vatandaşlık kriterlerini dört ana hat üzerinden değerlendiren Gilberte (1996); bunları şöyle açıklamıştır: biçimsel hak ve görevleri ifade eden vatandaşlık; demokratik ideale dayanan bir kimlik ve ahlaki ve sosyal değerler olarak vatandaşlık; hukuki ve siyasi süreçler aracılığıyla yürütülen bir kamu uygulaması olarak vatandaşlık; ve hayatın tüm alanında etkin katılım olarak vatandaşlık. Tartışmalar doğrultusunda bu kriterler beş ana hat üzerinde ele alınmıştır: statü olarak vatandaşlık; kimlik olarak vatandaşlık; demokratik ideal olarak vatandaşlık; kamu uygulaması olarak vatandaşlık; ve katılımcı olarak vatandaşlık (Mutch, 2003, s.167).

Yukarda Gilberte tarafından kategorileştirilen vatandaşlık kriterleri ile müfredatta yer alan anahtar kavramlar, temalar veya konular aşağıdaki gibi eşleştirilmiştir:

<i>Gilberte(1996)'e göre yapılan beş vatandaşlık kategorisi.</i>	<i>Yeni Zelanda Sosyal Bilgiler(1997)</i>	<i>Yeni Zelanda Sağlık ve Fizik Eğitimi(1999)</i>	<i>Yeni Zelanda Okullarında Rehberlik ve Çevre Eğitimi(1999)</i>
Statü olarak vatandaşlık	Sosyal organizasyon ve süreçler: sorumluluklar ve haklar	Haklar, sorumluluklar ve yasalar	
Kimlik olarak vatandaşlık	Gruplar; Kültür; Miras; Ulusal kimlik; inançlar ve düşünceler	İlişkiler; kişilerarası beceriler	Bağımlılıklar; Biyoçeşitlilik
Demokratik ideal olarak vatandaşlık	Değerler; Toplum; Liderlik; Hükümet;		

	Sosyal adalet		
Kamu uygulaması olarak vatandaşlık	Kurallar ve yasalar; Kurumlar; Uluslararası organizasyonlar	Haklar, sorumluluklar ve yasalar; Toplum araştırmaları	Sürdürülebilirlik
Katılımcı olarak vatandaşlık	Çözüm farklılıkları; Kaynakların yönetimi; Karar alma	İlişkiler; Kişilerarası beceriler; İnsan ve çevresi	Eylem için kişisel ve sosyal sorumluluk

2007 yılın sonunda, Yeni Zelanda okul müfredatı yoğun bir müzakere döneminden sonra ayarlandı. İki komite tarafından vatandaşlık eğitiminin okul müfredatında cesaretlendirilmesi konusundaki tavsiyelerine rağmen yeni programda vatandaşlık eğitimi sözü yer almamıştır. Bunun yanında yeni program dilinde kullanılan birçok terim vatandaşlık eğitiminde görülen bilgi ve becerileri güçlendirmeye yönelik olduğu görülmektedir. Örneğin, Yeni Zelanda okul müfredatının genel hatlarına baktığımızda öğrencilerin vizyonda “aktif katılımı”; anahtar yeterliliklerde “katılan ve katkıda bulunan”; ve bir temel ilkede “toplum katılımı” söz konusudur (Lee, 2009, s.23). Bu ifadelerin tümü vatandaşlık eğitiminin yönü için önemlidir ve formal vatandaşlık eğitimi için önemli anahtar olacaklar. Şimdiki okul müfredatına özellikle baktığımızda vatandaşlık eğitiminin bu idealleri büyük olasılıkla “sosyal bilimler” ders programı içine dahil etmiştir. Mevcut sosyal bilimler programında eğitim düzeyi 4 aşamada (yaklaşık 4-11 yılları arasındaki öğrenciler için amaçlanan), vatandaşlık eğitimine ilişkin olarak dört amaç görülmektedir. Bunlar: liderlik nasıl kazanılır ve uygulaması anlayışı; kültür ve miras anlayışı; grupla karar oluşturma ve toplum üzerindeki etki anlayışı; ve insanlar nasıl bireysel ve toplu olarak topluma katılır anlayışı (Lee, 2009, s.23).

Yurttaşlık ve vatandaşlık eğitimi Yeni Zelanda okul müfredatının temel yeterliklerinde, ilkelerinde ve değerlerinde yayılmış geniş tabanlı bir konudur. Yurttaşlık ve vatandaşlık eğitimi ayrı bir ders olarak değil sosyal bilimler ile anahtar öğrenme alanı olarak çeşitli müfredat konu alanlarına birleştirilmiştir. Sosyal bilimler toplumların sorumlu, bilgili ve aktif bir vatandaş olarak dünyada nasıl katıldığı ve nasıl çalıştığı ile ilgilenir (Ministry of New Zealand, 2007).

Yeni Zelanda okul müfredatında yer alan Vatandaşlık eğitiminden amaçlanan gençlerin politika, iyi vatandaş ve demokrasi temel bilgilerini kazanmalarınıdır. Yine Potter

Avustralya İle Yeni Zelanda'da Vatandaşlık Eğitimi: Karşılaştırmalı Bir İnceleme

(2002)'a göre vatandaşlık eğitimini politik ideoloji, eğitim politikası ve sosyal içerikleri karşılamak için strateji karşılamak noktasında odaklandığını ifade etmektedir (Lee, 2009, s.5).

Barr (1998, 30)'a göre Yeni Zelanda'da vatandaşlık eğitimi sağlam bir çekirdeğe dayalı değildir. Vatandaşlık eğitimi için kullanılan ders kitapları olmamakla birlikte, müfredattaki vatandaşlık amaçları genel terimlerle ifade edilmektedir. Aslında, Yeni Zelanda okullarında informal programda vatandaşlık eğitimi mevcuttur. Yeni Zelandalılar iyi vatandaş olmak için gerekli olan bilgi, beceri ve değerleri sınıf dışında öğrenirler veya diğer faktörler aracılığıyla sosyal ve siyasal sistemlerin farkında olarak daha yeterli, bilgili ve sorumlu vatandaş olarak yetişirler.

McGee (1998, 44)'e göre akademik ilgi dışında vatandaşlık eğitimine ilgi yetersiz görülmüştür. Henüz sosyal bilgiler ilköğretim okullarında belli konularda işlenirken, ilköğretim ikinci kademe okullarında temel zorunlu müfredatın bir parçası olarak, demokrasideki bir yaşama çocukların hazırlanmaları için ihtiyaç duydukları inancı karşılaması amaçlanmıştır.

Yeni Zealanda'da vatandaşlık eğitimi ne kendi başına bir müfredat ne de diğer müfredat alanlarının bir kolu olarak tanımlanmıştır. Müfredat değişiklikleriyle birlikte geliştirilen politik belgesi, Yeni Zelanda Müfredat Çerçevesi, Yeni Zelanda'nın vatandaşlık idealleri ve genel tanınan tutumlar ve değerler belli sayfalarda ima edildi (Mutch, 2008, s.202). Okul müfredatı, uygulama ve prosedürleri aracılığıyla, Yeni Zelanda demokratik toplumunun temelini oluşturan bireysel ve kolektif sorumluluk değerlerini güçlendirir.

Yeni Zelanda'da vatandaşlık eğitimi, sosyal bilgiler disiplini altında ara disiplin olarak programda yer almaktadır.

Sosyal bilgiler eğitimi ile öğrencilerin, kendine güvenen, bilgili ve sorumlu yurttaşlar olarak değişen bir topluma katılmalarını sağlamayı amaçlanmıştır. Öğrenciler aşağıdaki bilgi ve anlayışları geliştirerek bu amaca ulaşmaları hedeflenmektedir: -İnsanların gruplardaki örgütlenmeleri, rolleri, sorumlulukları ve etkileşimleri, -Kültür ve miras, kimlik ve kültürel etkileşim, - İnsanlar, yerler ve çevre ile etkileşimi, insanların buldukları çevreyi algılamaları, -İnsanlar ve olaylar arasındaki ilişki, zaman ve bu ilişkileri yorumlama, - Kaynakların yönetimi ve dağıtımı, insanların ekonomik etkinliklere katılımı.

Yeni Zelanda'da Sosyal Bilgiler eğitim öğretim programı beş aşama ve üç süreçten oluşmaktadır. Bu aşamalar şunlardır: -sosyal organizasyon;- kültür ve miras; -yer ve çevre; - zaman, süreklilik ve değişim ile; -kaynaklar ve ekonomik faaliyetler. Süreçler ise: araştırma; değerleri keşfetme ve sosyal kararlar oluşturma olarak üç ana başlık altında ele alınmaktadır.

3- Avustralya’da Vatandaşlık Eğitimi

Avustralya’nın uzun yıllar İngiliz kolonisi olmasının yanı sıra monarşiyle yönetilmesi vatandaşlık bilincinin oluşmasını geçirtirdi. Avustralya’da vatandaşlık kavramının tanımlanmasında II. Dünya Savaşı sonrası kıtaya yaşanan göçler ve Federal hükümetin İngilizlerin kurmuş olduğu yapıyı değiştirmek istemesiyle doğal sürecine girmiştir (Berlach, 1996, s.4).

Vatandaşlık kavramı ilk olarak 1904’te ilköğretim programında “Yurttaşlık ve Ahlak” olarak New South Wales’te hazırlanmıştır. Bu alan vatanseverlik, iş etiği, genel nezaket kuralları ve hayvanlara davranıştaki nezaketleri içeriyordu. Ana tema ahlak ve etiklerdi. 1930’lara kadar tarih ve vatandaşlık eğitimi müfredatta en belirgin konumda yer almıştır. 1950’lerden sonra vatandaşlık eğitimi sosyal bilgiler ders programında verilmeye başlandı (Berlach, 1996, s.49).

Yurttaşlık eğitimini canlandırmak için Avustralya’da sık sık yapılan kampanyalar demokratik vatandaşlık anlayışına vurgu yapması açısından eski yurttaşlıktan ayrılabilir. Eski ve yeni yurttaşlık arasındaki fark kesin olmamakla birlikte, yurttaşlık eğitimi üzerinde etkili olan farklı siyasi ve değer yönelimleri dikkate almak yararlı görülmektedir. Yurttaşlık eğitimi bir yüzyıl üzerinde bir geçmişe ve 1950’lere kadar Avustralya okul sistemi müfredatında önemli olmasına rağmen, yurttaşlık açık bir şekilde bağımsız bir özne olmamıştır. Eski yurttaşlık yirminci yüzyıl başında ve ortalarında öğretildiği gibi yurttaşlık bilgisini arttırmak ve yurttaşlık becerilerini geliştirme temel amacı ile resmi ve anayasal açıdan devlet yapıları ve süreçleri üzerine odaklanmıştır. Öncelikli olarak, siyasi sistemin anayasal temelleri ve yönetim ve siyaset yapıları ile ilgili öğretim yerleştirildi. Yurttaşlık eğitimi bu formal yapı içerisinde, öğrencilere liberal seçim demokrasilerinde vatandaşların beklentileri ve rolleri sunuldu.(Dickson, 1998; Kennedy, 1998; Print, 1996, Thomas, 1994, Print ve Gray, 2000; Akt: Howard ve Patten, 2006, s.456).

Musgraves 1994’te, Avustralya’nın 1895-1965 arasında okutulan ders kitaplarıyla ilgili çalışmasında vatandaşlık görüşleri şöyle olmuştur(Gore, 1996):

- Vatandaşlık herkes için değil bazı kesimler için vardır.
- Vatandaşlık, baskın tek bir inanç temelindedir,
- Vatandaşlık, tek dilli açısından tasarlandı,
- Vatandaşlık, kapitalist ekonomik sistemi yüceltmektedir,
- Vatandaşlık, İngiliz gözüyle görülüyordu.

Avustralya İle Yeni Zelanda'da Vatandaşlık Eğitimi: Karşılaştırmalı Bir İnceleme

Bu vatandaşlık bakış açısı her ne kadar geçmişe ait olsa da Avustralya toplumunun bazı kesimlerinde hala temsil edilmektedir.

Vatandaşlık eğitimi 1960'ların ortalarında Avustralya'nın eski model yurttaşlık değeri düştü ve ileriki 30 yıl içinde sınırlı bir vatandaşlık eğitimi oluşmaya başladı. Tarih ve sosyal bilgiler dersleri temel vatandaşlık eğitiminin bazı içeriyle kaplanmış olsa da, vatandaşlık desteği ile birlikte, 1980 ve 1990'larda genç nüfusun vatandaşlık bilgisinde genel düşüş görülmüştür. Tahmin edilebileceği gibi, yeni vatandaşlık eğitiminin merkezini eskisinde olduğu gibi öğrencilerin politik ve yönetim bilgi ve anlayışını geliştirmek temel arzusu oluşturdu. Başka bir deyişle yeni ve eski arasında önemli bir süreklilik vardır. Aynı zamanda yeni yurttaşlığı savunanlar vatandaşlık eğitimi için benzersiz ve çağdaş yaklaşımlar geliştirmeye çalışıyorlardı. Ancak, çağdaş dönemde yurttaşlık yaklaşımına yönelik bu çabalar sınırlı bir etkiyle sonuçlar vermiştir. Eğitimciler, akademisyenler ve politikacıların yeni vatandaşlığın amaç ve içeriğini değiştirme ile ilgili tartışmaları ve çözüm önerileri eski vatandaşlıktan daha fazla bir ideolojik ayrışmaya neden oldu (Print, 1998, Print, 1996, Kennedy; Akt.: Howard ve Patten, 2006, s.458).

1980'lerin ortaya kadar, 30 yıllık bir ihmal sonunda, Avustralya okullarında vatandaşlığı canlandırmaya yönelik ilgi açıkça ortaya çıkmıştır. Yapılan birkaç denemede vatandaşlık konularına ilgiyi; öğrencilerin katılımını canlandırmak hedeflenmiştir. Nev South Wales'te (Avustralya'nın en kalabalık eyaleti) örneğin, vatandaşlığın küçük bir bileşeni olarak Ticaret (9. veya 10. yılda), veya Hukuk Bilgileri (11. veya 12. yılda) öğrencilere seçmeli ders olarak okutulmuştur. Diğer bir eyalette, vatandaşlık unsurları tarih, Avustralya bilgisi ve sosyal bilgiler gibi alanlarda bulunabilirdi. Ancak, büyük ölçüde vatandaşlık eğitimine katılan öğrenci sayısını artırma çabaları başarısız oldu (Print, 2000, s.23).

Genelde, Avustralya eğitiminin istikametinde bir eksiklik olduğu endişesine dayalı olarak daha keskin politika ve vizyona odaklanılmasını sağladı. 1989'da Avustralya'nın tüm Eğitim Bakanları "Hobart Deklarasyonu" olarak bilinen okul eğitiminde bir dizi ulusal amaçlar kabul edildi. Tüm Avustralya okullarında ortak program olarak kabul edilen belgede vatandaşlık bilgisi için şu iki temel hedef açıkça ifade edildi (Print, 2000, s.24) :

- Öğrencilerin sosyal adalet, etik ve ahlak konularında karar verebilme kapasitesini geliştirmek; ve öğrencilerin uluslararası bağlam içinde demokratik Avustralya toplumunda aktif ve bilinçli bir vatandaş olarak katılmasını sağlamak için gerekli olan bilgi, beceri, tutum ve değerlerini geliştirmek.

Bu hedefler federal hükümetler tarafından az bir değer olarak devlet politikası olarak kabul görmüştür.

Avustralya okullarında değerleri aktarmada daha önceki girişimler pek az başarı ile karşılaştı. Ulusal düzeyde, Avustralya okulları için belirlenen hedefler Avustralya eğitimi ve okulları için üzerinde anlaşılan bir değer pozisyonuna fırsat verdi. Kabul edilen ulusal hedefler bu değerleri içermektedir (Print ve Gray, 2002):

- Öğrencilerin sosyal adalet, etik ve ahlak konularında karar egzersizlerini geliştirmek,
- Uluslararası bağlamda demokratik Avustralya toplumunda öğrencilerin aktif ve bilgili bir vatandaş olarak katılmaları için gerekli olan bilgi, beceri, tutum ve değerleri geliştirmek,
- Özellikle Aborjinlerin ve diğer etnik grupların kültürel arka planını içeren, kültürel mirasa saygı ve anlayış ile öğrencileri geliştirmek,
- Dengeli kalkınma ve küresel çevreye öğrencilerin dikkatini çekmek ve anlayışlarını geliştirmek.

1991-1996 yılları arasında başbakan olan Paul Keating, dünya ile irtibatlı olabilecek dışa dönük, kendine güvenen Avustralyalılara ihtiyaç olduğunu belirtmiştir. O, yerli Avustralya ile uzlaşmak, Asya bölgesiyle anlaşmaları geliştirmek ve cumhuriyet olarak Avustralya'yı kurmak için monarşi kökenli anayasa üzerinde durdu. Keating bunları yapabilmesi için, özellikle cumhuriyetçi amaca ulaşmak için, vatandaşlık bilgisi ve vatandaşlık eğitimini bir araç olarak sundu (Macintyre ve Simpson, 2009, s.124).

Civics Expert Group

1994 yılı başlarında Başbakan Keating yurttaşlık ve vatandaşlık eğitimi için bir stratejik plan sağlamak için üç kişiden oluşan "Civics Expert Group"unun oluşumunu duyurdu. CEG'nin çalışma koşullarının temelini, Avustralya yönetim sistemi, Avustralya Anayasası, Avustralya vatandaşlığı ve diğer yurttaşlık konularında herhangi bir partizan stratejik planına dayanmayacak bir toplum ve eğitimi programı hazırlamak oluşturmuştur (Macintyre ve Simpson, 2009, s.124; Dickson, 1998).

Bu grubun ilk raporu, (Whereas the people: civics and citizenship education)"nda Avustralya bir liberal demokrasi olarak neredeyse bir yüzyıl barışçıl ve istikrarlı bir ulus olarak yaşadığı; önemli sosyal ve ekonomik değişimin, Avustralya'nın refahını koruduğu ve yurttaşlık ve siyasi özgürlüklerin nasıl anlaşıldığını buldu (Macintyre ve Simpson, 2009, s.124).

Toplum ve Çevre Araştırmaları için belirlenen ulusal düzeydeki değerler setine ek olarak CEG'nin raporu da eklenerek tanımlanmıştır. Böylece CEG'nin okullarda öğreteceği

Avustralya İle Yeni Zelanda'da Vatandaşlık Eğitimi: Karşılaştırmalı Bir İnceleme

vatandaşlık için önemli bir çerçeve sunulmuş oldu. Bu çerçeve şu şekilde tanımlanmıştır (Print ve Gray, 2002):

- ✓ Demokratik süreç değerleri içerir: bireysel özgürlüğe bağlılık ve demokratik katılımı hak ve sorumluluklar; hukuka ve adil ve meşru otoriteye saygı; farklı tercihlere, bakış açılarına ve yaşam yollarına saygı; ve karar almada eşit katılımı ve etik davranışlara bağlılık.
- ✓ Sosyal adaletle ilgili olarak şunları içerir: tüm insanların refah, onur ve haklarına duyarlı; farklı kültür ve toplumlardan insanlara empati; ve ayrımcı ve şiddet uygulamalarının değiştirilmesi ve dezavantajlarını kaldırmaya bağlılık ve adalet,
- ✓ Ekolojik sürdürülebilirlik değerlerin üçüncü alanıdır: bu alan çevre yönetimi ve korunması, biyolojik çeşitliliğin devamına bağlılık ve doğal çevrenin gerçek değerinin farkında olmayı içerir.

Demokrasiyi Keşfetmek

1997 Mayıs'ında Federal Hükümetin vatandaşlık politikası beyanı, "Demokrasiyi Keşfetmek", Avustralya okullarında hükümetin ajandası olarak vatandaşlık eğitimini esas almasından ötürü anlamlıdır. İkincisi politika belgesi olarak önceki politikalardan farklı olmadığı gibi, mevcut vatandaşlık girişimleri küçük değişiklik ve yönlendirme çalışmaları ile devam etti. Üçüncüsü, vatandaşlık girişimlerinin güvenliği için gereken uygun mali temel için 4 yılda 17.6 milyon dolar tahsis edildi. Bu fonlar Avustralya okullarında etkili bir vatandaşlık eğitimi uygulamak için gerekli olan miktarın gerisinde olmasına rağmen, devletlere bir katalizör olarak bu yönde bir ivme kazanmaları için kaynak sağlamış oldu (Print, 2000, s.25).

"Demokrasiyi Keşfetmek" politikasının dört ana bileşeni vardır (Print, 2000, s.25): bütün Avustralya okulları için kapsamlı yurttaşlık ve vatandaşlık müfredat malzemelerinin geliştirilmesi; bu müfredat araçlarının etkin kullanımı için öğretmenlerin mesleki gelişimi; yüksek öğretim, mesleki öğretim ve toplum öğretimde yurttaşlık ve vatandaşlık eğitime olan sınırlı desteği genişletmek ve Vatandaşlık Eğitim Grubu kuruluşuyla Federal Hükümet ile ilişki kurularak vatandaşlık eğitimine tüm yönlerini nezaret etmek.

"Demokrasiyi keşfetmek" konu alanı iki ayrı materyal paketi olarak sunulmuştur; biri üst ve orta ilköğretim okulu(4-6/7 yılları) için, biri de alt ve orta ortaokulları (7/8-10 yılları) için. Materyaller dört temada organize olmuş dört okul seviyesine göre -orta ilköğretim(3-4 yılları), üst ilköğretim(5-6/7 yılları), alt ortaokul(7/8 yılları), orta ortaokul(9-10yılları)- on sekiz ünite üzerinde belirtilmiştir. Bunlar (Print, 2000, s.25-26):

- ✓ **Egemenler kim?**

Bu tema Avustralya demokrasi temel ilkeleri ve vatandaşların hak ve sorumluluklarının yanı sıra Avustralya'nın demokratik sisteminin uygulamaları ve bu gücün nasıl geliştiğini açıklar.

✓ **Kanun ve Haklar**

Bu tema hukukun üstünlüğü, Avustralya'daki kökeni ve yasaların oluşmasında anayasaların, parlamentoların ve mahkemelerin rolünü açıklar.

✓ **Avustralya Ulusu**

Bu temanın vurgusu Avustralya'nın kurumlarının kurulması ve vatandaşlık kimliğinin zaman içinde nasıl değiştiğidir.

✓ **Vatandaşlar ve Kamu Yaşamı**

Bu temada özellikle demokrasi içerisinde değişime katkılarıyla Avustralya toplumuna katkıları nasıl ve neler olduğudur.

Avustralya'da Yurttaşlık ve Vatandaşlık bilgili ve aktif Avustralya vatandaşların gelişimi ile ilgilidir. Yurttaşlık ve Vatandaşlık programı Avustralya'da öğrencilere aşağıdaki yönlerini geliştirme fırsatını vermeyi amaçlamaktadır (Statements of Learning for Civics and Citizenship):

- Avustralya'nın demokratik sisteminin yönetim, hukuk ve sivil yaşama bağlılığı ve anlayışını,
- Avustralya'nın demokrasinin temelini oluşturan ilkeleri ve değerleri eleştirel incelemek ve kapasitesini açıklamak ve adil bir toplum ve sürdürülebilir bir gelecek için katkısı olan yolları,
- Aktif, bilinçli ve sorumlu hareket eden vatandaşlık için bilgi, beceri ve değerleri,
- Yerel, eyalet, ulusal, bölgesel ve küresel hakları ve sorumlulukları ve sivil yaşamı takdir,
- Avustralya sivil kimlik ve toplumu üzerinde miras ve deneyimleri ile Avustralya'nın Aborjinleri ve Torres Strait Adalı insanların ve onların etkilerini takdir etmek,
- Avustralya'nın çok kültürlü olarak çeşitlilik ve eşsizliğini takdir etmek ve Avustralya demokrasi çerçevesinde kültürlerarası anlayışı desteklemeyi taahhüt etmek,
- Yerel ve küresel bağlamda çevresel sürdürülebilirliğe katkıda bulunan vatandaşları ve hükümetlerin anlayışlarını ve sürdürülebilir bir gelecek için gerekli davranış ve yaşam tarzının benimsenmesi,
- Vatandaşların ve hükümetlerin eylemleri ve görüşlerinin üzerinde bilgi ve iletişim teknolojileri ve medyanın etkisini takdir etmek,
- Bir demokratik ulus olarak Avustralya'nın gelişiminde tarihsel bakış açısını anlamak,

Avustralya İle Yeni Zelanda'da Vatandaşlık Eğitimi: Karşılaştırmalı Bir İnceleme

- Avustralya'daki demokrasiden farklı veya benzer diğer ülkelerdeki yönetim yapılarını anlamak.

Temmuz 2003 MCEETYA toplantısında, Bakanlar Yurttaşlık ve Vatandaşlık tanımının ve programının geliştirilmesi için belli kararlar almışlardır. Özellikle bu müfredata yönelik ülke genelinde olması gereken tutarlılıkla ilgili kaygılarını gidermeye yönelik düzenlemeler yapılması kararlaştırıldı.

Sonuç

Benzerlikler

Vatandaşlık eğitimi açısından hem tarihsel hem de siyasi ve kültürel gelişimini incelediğimiz iki ülkenin benzer bazı özellikler taşıdığını görmekteyiz. Bunlar:

- ✓ İki ülkenin 20. yüzyıla kadar Birleşik Krallık yönetimi altında uzun süre koloni şeklinde yönetilmesi.
- ✓ İki ülkenin yer aldıkları coğrafya itibariyle Pasifik Ülkeleri olarak değerlendirilmesi; bunun yanında pasifik ülkelerinden siyasi, sosyal, ekonomik ve kültürel açıdan etkilenen ve bu açılardan etkileyen bir konumda yer almaktalar.
- ✓ Avustralya'nın yerlileri olan Aborjinler ve Yeni Zelanda'nın yerlileri olan Amurilerin, özellikle bu toprakların İngiliz kolonisi olmasından sonra, azınlık duruma düşmeleri ve bazı açılardan geri planda tutulmaları.
- ✓ İki ülkenin de Birleşik Krallık'tan bağımsızlıklarını kazanmalarından sonra siyasi, sosyal, ekonomik ve kültürel alanlarda kendi sistemlerini kurmaya yönelik çabaları veya arayışları.
- ✓ En önemli özelliklerden biri de her ne kadar iki ülke de Birleşik Krallık yönetiminden siyasi anlamda bağımsızlıklarını kazanmışsa da birçok alanda Birleşik Krallık yönetiminden kalma etkiler veya sistem yapıları sürmektedir.

Bu benzer özellikler açısından baktığımızda iki ülkenin de eğitim sistemlerine etki eden faktörlerin bazı yönlerden benzerlik göstermesi kaçınılmazdır. Özellikle iki ülkenin de 20. Yüzyılda bağımsızlıklarına kavuşmuş olmalarından dolayı diğer alanlarda olduğu gibi eğitim alanında olmuştur.

Eğitim alanında görülen reformlar, yeni bir vatandaş yetiştirmeyi hedefleyen Vatandaşlık Eğitiminde de görülmüştür. İki ülkenin de vatandaşlık Eğitiminin temelinde, vatandaşların hem kendi ülkesinin değerleriyle uyumlu hem de küresel düzeyde belirlenen

değerleri kazanmaları vardır. Bundan dolayı iki ülke de yıllar süren reformlarla değişik projeler ve programlar aracılığıyla hedefledikleri Vatandaş profilini inşa etmeye çalıştılar.

İki ülkenin de son yıllardaki programlarında özellikle bu ülkelerin yerlilerine ve aynı zamanda azınlık duruma düşen gruplara (Avustralya’da Aborjinler ve Yeni Zelanda’da Mauriler) yönelik iyileştirmeler yapmaya çalıştıkları görülmüştür: özellikle bunlara eşit vatandaşlık statüsünün verilmesi gibi.

Sonuçta iki ülkenin hala Vatandaşlık Eğitimine yönelik reformlar yaptıkları ve belli bir başarının yanında hedeflenen seviyeye ulaşmadıklarını görmekteyiz. Bunun temelinde de iki ülkenin yakın bir geçmişte kurulması veya uzun yıllar koloni şeklinde yaşamaları gösterilebilir.

Farklılıklar

Siyasi, sosyal, ekonomik ve kültürel birçok alanda benzer özelliklere sahip olan iki ülkenin aynı zamanda bu alanlarda doğal olarak farklı özelliklere de sahip oldukları görülmüştür. Bunlar:

- ✓ En temel farklılık bütün dünyada olduğu gibi coğrafi özellikleridir. İki ülkenin de sahip olduğu yüzölçümleri başta olmak üzere matematik ve özel konumları farklılık arz etmektedir. Bu özelliklerde eğitim gibi beşeri faaliyetleri doğrudan veya dolaylı olarak etkilemektedir.
- ✓ İki ülkenin hedeflediği ekonomik düzen de farklılık göstermektedir. Özellikle Avustralya 1950’lerden sonra ekonomik alanda hedeflediği düzeni sağlamak amacıyla eğitim programlarında önemli değişiklikler yapmıştır.
- ✓ İki ülke de Birleşik Krallığa bağlı koloniler olmasına rağmen farklı etnik gruplara sahip olmuşlardır. Bu farklı etnik grupların yaşam tarzları, kültürleri vb. sosyal, kültürel birçok alanda farklı sistemleri hedefledikleri görülmüştür.
- ✓ Bir başka önemli nokta da iki ülkenin siyasi yapılarının birbirinden farklı olmasıdır. Avustralya federal bir yapıda yönetilirken, Yeni Zelanda ise üniter bir yapıya sahiptir. Ülkelerin yönetim yapıları eğitim sistemini de doğrudan etkileyen bir etkidir.

İki ülkenin bu gibi alanlarda farklı niteliklere sahip olması eğitim sistemlerinde yansımaktadır. Yukarıda da belirtildiği gibi Avustralya’nın ekonomik alanda belirlediği hedeflere ulaşmak için özellikle eğitim alanında değişik zamanlarda reformlar yapıldığı görülmüştür. Eğitimde yapılan bu reformların vatandaşlık eğitimine de yansımıştır.

Avustralya İle Yeni Zelanda'da Vatandaşlık Eğitimi: Karşılaştırmalı Bir İnceleme

Bununla birlikte yukarda da belirtildiği gibi coğrafi, beşeri, ekonomik ve siyasi alanlardaki farklılıklar, bir ülke de belli değerlere sahip vatandaşların yetişmesi amacıyla tasarlanan Vatandaşlık Eğitimi de etkilemektedir. bundan dolayı iki ülkenin tarihi süreç içerisinde kendi ihtiyaçları doğrultusunda vatandaşlık eğitiminde reformlar yaptığı veya düzenlemelere gittiği görülmüştür.

Kaynakça

- Barr, H. (1998) "*Citizenship education without a textbook*", *Children's Social and Economics Education*, 3 (1).
- Bayar, S. (2005). **Yeni Zelanda Ülke Profili**. TC. Başbakanlık Dış Ticaret Müsteşarlığı İhracatı Geliştirme Etüd Merkezi. Erişim Tarihi: 14.05.2011. URL: kobi.mynet.com/pdf/YeniZellanda.pdf
- Cangir, M. (tz.). **Yeni Zellanda Yönetim Sistemi**. Erişim Tarihi: 14.05.2007. URL: <http://birimweb.icisleri.gov.tr/strateji/arastirma/21yy/YZelenda.pdf>.
- Mutch, C. (2003). "*Citizenship Education in New Zealand: Inside or Outside the Curriculum?*", *Citizenship Education in New Zealand*, Vol. 5, No. 3, 2003
- Mutch, C. (2008). "*Creative and Innovative Citizenry*": *Exploring the Past, Present and Future of Citizenship Education in New Zealand*", *Citizenship Curriculum in Asia and the Pacific*. D. L. Grossman, W. On Lee ve K. J. Kennedy(ed.) Hong Kong, Shina: Comparative Education Research Centre Press.
- Howard, C. and Patten, S. (2006). "*Valuing Civics: Political Commitment And The New Citizenship Education In Australia*" *Canadian Journal Of Education* 29(2), 454-475.
- Kerr D. (1999). **Citizenship Education: an International Comparison**. www.inca.org.uk/pdf/citizenship_no_intro.pdf. April 1999, Access March 2004. (erişim tarihi: 15.05.2011).
- Heater, D. (2004) **A History of Education for Citizenship**. Routledge Falmer Publish. USA and Kanada, 2004.
- <http://www.minedu.govt.nz/~media/MinEdu/Files/EducationSectors/Schools/SocialStudiesInTheNewZealandCurriculum.pdf>(erişim tarihi: 14.05.2011).
- Jaime, S. D. (1998)**How and Why has Civics Education Developed to its Current Situation?** <http://www.abc.net.au/civics/teach/articles/jgore/jgore2.htm>(erişim tarihi: 06.05.2011).
- Gore, J. (1996). "*Citizens of the Pacific: Are regional concepts of citizenship relevant in a global community?*" Conference of the Pacific Circle Consortium in Sydney Australia. <http://www.abc.net.au/civics/teach/articles/jgore/jgore2.htm>(erişim tarihi: 06.05.2011)
- Abowitz, K. K. ve Harnish, J. (2006). "*Contemporary Discourses Of Citizenship*", *Review Of Educational Research* Winter 2006, Vol. 76, No. 4, Pp. 653-690.
- Lawson, H. and Scott, D. (2002) "*Introduction*", in Scott, David and Helen Lawson (ed.), *Citizenship Education and the Curriculum*, Ablex Publishing, Connecticut.
- Macintyre, S. and Simpson, N. (2009). "*Consensus and division in Australian citizenship education*", *Citizenship Studies*, 13(2), 121-134.
- McGee, J. (1998) *Curriculum in conflict: Historical development of citizenship in social studies*. In P. Benson and R. Openshaw (ed.) *New Horizons for New Zealand Social Studies*. Palmerston North, New Zealand: ERDC Press.

Avustralya İle Yeni Zelanda'da Vatandaşlık Eğitimi: Karşılaştırmalı Bir İnceleme

- Print, M. and Gray, M. (2002). **Civics and Citizenship Education: An Australian Perspective.** <http://www.abc.net.au> (erişim tarihi: 28.04.2011).
- Patrick, J. J. (2000). “*The concept of citizenship in education for democracy*”, ERIC Digest. <http://www.ericdigests.org/2000-1/democracy.html> (21.05.2011).
- Print, M. (2000). “*Curriculum Policy, Values and Changes in Civics Education in Australia*”, Asia Pacific Journal of Education, 20(1), 21-35.
- Richard G. B. (1996). “*Citizenship Education: Australian And Singaporean Perspectives*”. Australian Journal Of Teacher Education, Vol. 21, No. 2, 1996.
- Statements of Learning for Civics and Citizenship.* http://www.civicsandcitizenship.edu.au/cce/national_statements_of_learning,8990.html (erişim tarihi: 05.05.2011)
- Lee, T. (2009). *A Desire For Active Citizens: An Exploratory Analysis Of Citizenship Education For Young Migrants In New Zealand.* University of Canterbury, Master Thesis.
- Walden Publishing Ltd. (2006). **New Zealand Profile. Cambridge, England: World of Information.** p 201. <http://site.ebrary.com/lib/anadolu/Doc?id=10120827&ppg=2>
- Wiener, A. (1998) **European Citizenship Practice: building institutions for a non-state.** Oxford: Westview Press.